

A magyar nevek helyreállítása, a névmódosítási eljárás

Dr. Ugróczy Mária

2022

A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény lehetővé teszi, hogy:

a magyar állampolgárságért folyamodók
az állampolgárság megszerzésével egyidejűleg
idegen hangzású nevük
magyaros vagy magyarosabb formájának viselését kérik.

Az állampolgárság megszerzésével összekapcsolt névváltozást **névmódosításnak** nevezzük.

Az idegen nevek magyar megfeleltetése az OFFI, illetőleg a Nyelvtudományi Kutatóközpont feladatkörébe tartozik

A névmódosítási eljárás jogszabályi háttéréről, eljárási szabályairól részletes leírást tartalmaz az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (OFFI) által kiadott kötetben megjelent két tanulmány.

A névmódosítás mint közfeladat (OFFI Zrt. Budapest 2020, szerkesztő Németh Gabriella)

Raátz Judit: Az idegen nevek átírásának és a magyar alakkal történő megfeleltetésének kérdései és nehézségei

Ugróczky Mária: A névmódosításról szóló joganyagról és a jogalkalmazói gyakorlatról

A szabályozás célja

A két világháborút követően a környező államokhoz csatolt magyar területeken lakó, magyar állampolgárságukat és magyar nevüket elvesztett emberek és leszármazottaik a saját, illetve a felmenőik nevét a magyar állampolgárság visszaszerzésével, megszerzésével egyidejűleg viselhessék.

A magyar állampolgárságot honosítással megszerző, nem magyar származású külföldiek - ha ezt kérik - a nevük magyarosítása folytán könnyebben integrálódhassanak a magyar társadalomba.

A Magyar Királyságtól elcsatolt területek

Románia: Erdély, Máramaros, Partium és Kelet-Bánság

Csehszlovákia: Felvidék, Kárpátalja és Csallóköz (ma Szlovákia és Ukrajna)

Szerb-Horvát-Szlovén királyság: Drávaköz, Bácska, Nyugat- Bánság és Muraköz (ma Szerbia és Horvátország)

Ausztria: Őrvidék

Lengyelország: Szepes és Árva vármegye egyes települései

Szerb-Horvát-Szlovén Királyság: Horvát-Szlavónország

Olaszország: Fiume

A békeszerződések következtében az 1910-ben több mint 18 millió fős ország lakossága 7,6 millió főre csökkent.

A környező országokban nemzetiségként élő magyarok nevének megváltozása

Okok:

- a latin betűvel író nyelvek eltérő betűkészlete (pl. magyar ábécé 44 betű, román 31 betű)
- a latin és a nem latin (pl. szerb, ukrán, örmény) betűvel író nyelvek közötti eltérések
- eltérő névviselési szabályok (pl. apai név, nők – ova végződésű neve)
- átírási szabályok (transzkripció, alapbetűk leírása)
- esetenként dehungarizációs törekvések (L'udovít Košut, Štefan Sečeni)

Példák a neveknek a másik nyelvre való átírására

román: Kovács–Covaci, Fehér – Albu, Györgyice-Agheorghesei (csángó)

szerb: Sőregi – Шереги (ejtsd: Seregi), Üveges – Ивереш (ejtsd: Iveses)

ukrán: Szabó Jolán – Йолана Сабова (ejtsd: Jolana Szabova), Jörös - Євреш (ejtsd: Jevres)

szlovák: Szabó – Sabo, Riska Mária - Maria Riškova

A névnek magyar nyelvre való átírása – visszaírása - esetén a szerb Ивереш nevet a transzkripció szabályai szerint Ivesesnek kell átírni, a szlovák Ziči nevet Zici-nek.

A névmódosítás eredményeként a családok az eredeti Üveges, illetve Zichy nevet viselhetik.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

Offi

www.offi.hu